

במדבר (266)

באבותיהם ובראשי בתייהם והדורות הקדמונים, ומתאמצים לאמת דבריהם ולכוון לדעתם, ונמצא שהתורה מתחזקת ומתרחבת, על כן ראויים הם לקבל התורה. אבל אומות העולם שאין להם יחס, היינו שלא נחשב בעיניהם יחס הראשונים, אילו ניתנה להם התורה, הרי ברבות הימים היו משנים אותה ואומרים שאבותיהם טעו, ע"כ מן הנמנע שיקבלו התורה.

מטעמי השולחן שבת בשם "ציצים ופרחים"

לא למנות בשום דרך

אך את משה לוי לא תפקד ואת ראשם לא תשא (א. מט) כדי לספר קבוצת אנשים יש כמה אפשרויות: או דרך הרגילה, לספור את כולם אחד לאחד, וכשיגיע לאחרון ידע כמה הם, וזה כידוע אסור אף? בישראל, או בדרכים אחרות, כגון שכל אחד מהאנשים, יתן מבטע או חפץ, וכשיספרו את החפצים ידעו את מנין הנמצאים, ומנין כזה מותר בישראל. ולכן כפל הפסוק והזהיר אצל בני לוי "אך את משה לוי לא תפקד" בכל אופן שהוא, כגון על ידי שכל אחד יתן מבטע או חפץ, "וְאֶת רָאשָׁם לֹא תִשָּׂא", שלא למנות אותם בדרך הרגילה.

ספר "שבענו מטובך" מאת הרב חיים קניבסקי זצ"ל

קיום המצוות בכוונה: "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (א. נד) "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה בֶּן עֲשׂוֹ" הדרך הישר בקיום המצוות ודבקות בהשי"ת היא, שיעשה האדם המצוות רק בכוונה אחת: שכן צוה ה'. ויבקש מהשי"ת שישלם היחודים ויעשה כל הנצרך לכוונת מצוה זו. וזהו: "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל", בכוונה אחת, והיא: "כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה", ועל אף שיש בהם דברים טמירין ונעלמין, ומעיד הכתוב: "בֶּן עֲשׂוֹ", שבעשייתן בכוונה זו גרמו שעשו כן, כמו כל הסודות שהיה בציווי ה' אל משה.

ספר "עלים לתרופה"

ומשה גד ונשיא לבני גד אלִיסָף בֶּן רְעוּאֵל (ב. יד) צריך להבין מדוע בפסוק זה מופיע שמו של אביו של אליסָף בשם "רְעוּאֵל", ואילו בתחילת הפרשה מופיע שמו "רְעוּאֵל"? (א. יד).

ביאר החיד"א על פי מה שכתב בספר "אמרי נעם", שהסיבה ששבת גד זכה שמושה רבנו נקבר בחלקו, היא לפי שכשמינה משה את דן לראש דגל, היה יכול גד לטעון, אני הבכור לזלפה ודן בכור לבלהה, מדוע אני ראש דגל כמוהו? ולא דיבר נגד משה מאומה, לכך זכה שיקבר משה רבינו בחלקו לפי זה ביאר, ששמו העיקרי הוא "אליסָף בן רְעוּאֵל", ומה שמוזכר 'אליסָף בן רְעוּאֵל' ברי"ש, בא לרמוז שזכה 'שָׂרָע' הא-ל, שהוא

שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (א. ב)

"רֹאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל": הוא הקב"ה המתנשא לכל לראש, והוא מצטרף כביכול לכל מנין להשלים החשבון, כמו שנאמר "ה' מנת חלקי וכוסי", לשון מניין, כמו "תכוסו על השה". שכל שעה שישראל נמנים לדבר מצוה, שכינה עמהם. *ספר "מעין השבוע" בשם החיד"א*

על ידי שהצטער עליה, נעשית תורתו

וְאֵנִי הֵנָּה לִקְחָתִי אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

לִישְׁשָׁכְרָךְ נִתְּנָאֵל בֶּן צוּעֵר (ח. א)

חז"ל במסכת עבודה זרה (יט). אומרים על הפסוק (תהלים א. ב) "כִּי אִם בַּתּוֹרָה ה' חֲפָצוֹ": אמר רבא: בתחילה נקראת על שמו שהקב"ה ולבסוף נקראת על שמו שנאמר: בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה. נאמר כאן דבר נפלא, כי לאחר שאדם עמל בתורה, היא הופכת להיות 'תורתו'. אין לנו השגה אמנם מהי המשמעות שהתורה הופכת להיות שלו, אבל מכל מקום כך אומרים חז"ל. דבר זה אומר החיד"א, מרומז כאן בפסוק: "לִישְׁשָׁכְרָךְ נִתְּנָאֵל בֶּן צוּעֵר", יששכר הוא הרי שורש התורה, ושם נשיא השבט הוא "נִתְּנָאֵל", נתן א-ל, הקב"ה נתן לו את התורה. בתחילה היתה זו תורת ה', אך לאחר מכן הפכה להיות תורתו. כיצד זה נעשה? "בֶּן צוּעֵר", בן שניצטער על התורה. כך הופכת התורה להיות תורתו, וליכא מילתא דלא רמיזא באוריתא.

ספר "יחי ראובן"

וַיִּתְּלֵדוּ עַל מִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם (א. יח)

איתא בילקוט: בשעה שקיבלו ישראל התורה, נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו אלו להתקרב יותר. סתם הקב"ה פיהם ואמר: הביאו לי ספרי יחוס שלכם, כשם שבני מביאין, שנאמר "וַיִּתְּלֵדוּ עַל מִשְׁפַּחְתָּם" ע"כ. ויש להבין מה ענין יחוס לקבלת התורה? וביאר הרה"ק בעל "ערוגת הבושם", דיש הבדל בין ספרי הקודש המחוברים על התורה לבין מחברי ספרים על שאר חכמות, כי בחכמת התורה עיקר החכמה היא להבין דברי הקדמונים, ואם אחד יחדש דבר שהוא נסתר מחז"ל בוז יבוזו לו. וכל החיבורים סובבים והולכים להבין דעת הקדמונים, הגמרא להבין המשנה, והראשונים להבין גמרא וכו', ושמים מאד כשזוכין להבין ולכוון דעת הראשונים, ואם דבריהם קשים אומרים לא זכיתי להבין, משא"כ בשאר חכמות, עיקר החידוש של החכם לברר ולהוכיח איך הקדמונים שלפניו טעו, וכל מי שיעלה בידו לחדש ולהוכיח נגד דעות של קדמונים, ישתבח ויהולל. וזה כוונת הילקוט, הביאו ספרי יחוס כמו ישראל, שמשתבחים ומתפארים

משה רבינו, נקבר בחלקו, ולדורי דורות נקרא שמו רעואל, וכבר אמר התנא (אבות דרבי נתן פכ"ב) : לא מצאתי לגוף טוב משתיקה.

ספר "להתענג כהענוגים"

הרחק משכן רע

מִשְׁפָּחַת בְּנֵי קָהָת יִחְנֶנּוּ עַל יָרֵךְ הַמִּשְׁפָּחָה תִּמְנָה (ג. כט)
פירש רש"י : סמוכין לבני קהת היו שבט ראובן, החונים תימנה, אוי לרשע אוי לשכנו, לכך לקו מהם דתן ואבירם, ומאתיים וחמישים איש עם קרח ועדתו, שנמשכו עמם במחלוקתם. כתוב במשנה אבות (פ"א מ"ז) : נתאי הארבלי אומר : הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע, ביאר ר"ע מברטנורא, שלא תלמוד ממעשיו, ועוד שלא תלקה עימו דאוי לרשע ואוי לשכנו. שכן אמרו חכמים כל המתדבק ברשעים אע"פ שאינו עושה כמעשיהם נוטל עונש כיוצא בהם, למה הדבר דומה לנכנס לביתו של בורסי אע"פ שלא לקח עמו כלום מכל מקום ריח רע קלט והוציא עמו. מדבריו למדו שיש בשכן רע שני ענינים : א) חשש שמא ילמד ממעשיו. ב) אפילו בלא חשש שילמד ממעשיו, עצם המצאות אצל הרשע הוא איסור, ואוי לרשע ואוי לשכנו.

ספר "אוצרות התורה"

וְאֵנִי הֵנָּה לְקַחְתִּי אֶת הָלוֹאִים מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ג.יב)
בעת לידת לוי התפללה לאה אמנו שהקב"ה יקח אותה לחלק השם יתברך ויקרבו אליו, וכמאמרה (בראשית כט. לד) **"הפעם ילדה אישי אלי"** שבקשה שהקב"ה הנקרא **"אישי"**, וכמו שנאמר **"(הושע ב. יח) "תקראי לי אישי"**, יתלוה לכלל ישראל ע"י הבן הנולד לה, ולכן נקרא בשם **"לוי"**. וכשחטאו הבכורות. נתקיימה תפילת לאה ונבחר שבט לוי. ורמזו דבר זה במקרא קודש שלפנינו : **"לקחתי את הלויים"**, ראשי תיבות לאה. היינו בזכות תפילת לאה.

ספר "להתענג באהבתך"

שלוש הדרגות של מתן בסתר

וְעַל שְׁלֹחַן הַפָּנִים יִפְרָשׁוּ בְּגָד תְּכֵלֶת.....וּפָרָשׁוּ עֲלֵיהֶם בְּגָד תּוֹלַעַת שָׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמַכְסֵה עוֹר תַּחֲשׁ. (ד. ז-ח)
שלושה כסויים היו לשלחן : בגד תכלת, בגד תולעת שני ומכסה עור תחש ומבאר ה"ערוך לנר" שטעם הדבר יובן מדברי חז"ל (מכות כד.) : והצנע לכת זו הוצאת המת והכנסת כלה, והלא דברים קל וחומר ומה דברים שאין דרכן לעשותן בצנעא אמרה תורה והצנע לכת, דברים שדרכן לעשותן בצנעא על אחת כמה וכמה. הדרגה הפחותה ביותר היא המנעות מנתינה בפרהסיא, הדרגה הגבוהה יותר היא שהנותן יודע למי הוא נותן והעני אינו יודע ממי קיבל, ואילו הדרגה הגבוהה ביותר היא שאף הנותן אינו יודע למי הוא נותן. מתאים אפוא, שהשלחן המסמל אוכל ורומז לצדקה, יתכסה בשלושה כיסויים, רמז לשלושת הדרגות הללו בנותני צדקה.

ספר "ומתוך האור"

הלכה : תספורת בימי הספירה

למנהג האר"י ז"ל אין מסתפרין בכל ימי הספירה, דהיינו מפסח עד ערב שבועות, ואפילו לא בראש חודש אייר או ל"ג בעומר אל ל"ד בעומר. גם למנהג זה אם חל שבועות ביום ראשון יכול להסתפר בערב שבת שלפניו, אך אם חל שבועות ביום שני יסתפר ביום ראשון ולא בערב שבת. מנהג האר"י ז"ל אינו אלא לגדולים ובעלי קבלה, לכן גם האר"י ז"ל סיפר את בניו בל"ג בעומר.

ספר "בין פסח לשבועות"

פתגם : קל יותר לאהוב הצלחות מאשר להצליח כאהבות.
ספר "שמחה"

חקירה : אין העדים חותמים על השטר אא"כ נעשה בהכשר

מכת העדים, שחזקה שלא יעשו נגד הדין, או שאין פסולים שטר מספק, כשם שאין פסולים עדים מספק. (קובץ שיעורים בבא בתרא קפא) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור : בקי בש"ס

רבי יוסף, רבה של דווינסק, נתפרסם עוד בילדותו כ"עילוי מרוגטשוב" ושמו הלך לפניו כחריף ובקי. בהיותו בן שתים עשרה שנה הביאו אביו לפני רבי יוסי בר, רבה של סלוצק, כדי שיבחון אותו בתלמודו. כמה מסכתות אתה יודע? שאלהו רבי יוסי בר. אני בקי במחצית הש"ס, השיב הנער בביטחה. איזו מחצית? שאל רבי יוסי בר, איזו שרבינו רוצה, השיב הנער.
ספר "חד וחלק" חלק א' (דף עא)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זוזורה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוזה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה, הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת : ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר.

